

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van (...) tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta
- Principiële goedkeuring

Dit voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering beoogt verdere uitvoering te geven aan het decreet van (...) waarbij een Eigen Vermogen "Xperta" wordt opgericht bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken. In het voorontwerp van besluit worden onder meer de beleidsondersteunende taken die niet worden overgedragen omschreven, wordt de datum van overdracht bepaald en wordt de samenstelling van de beheerscommissie vastgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het besluit situeert zich binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/440 van 31 oktober 2023.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd ontvangen op 10 november 2023 en was gunstig mits artikel 9 wordt aangevuld met de jaarlijkse goedkeuring van de diensten die kunnen worden aangeboden en niet marktverstoring zijn.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 21 december 2023.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, heeft haar akkoord gegeven op 21 december 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Bij decreet van [datum] tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta werd ertoe besloten een Eigen Vermogen, genaamd Xperta, op te richten teneinde de referentietaken ten behoeve van haar bestaande afnemers in een geest van continuïteit te kunnen verzekeren enerzijds en haar anderzijds de ruimte te bieden om nieuwe activiteiten te ontwikkelen.

Het decreet van [datum] tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta belast de Vlaamse Regering met de verdere uitwerking van dit decreet.

Met voorliggend voorontwerp van besluit wordt uitvoering gegeven aan voornoemd decreet (hierna: het decreet).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Deze bepaling bevat de definities die worden gehanteerd in dit besluit en behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Overdracht van taken van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken naar het Eigen Vermogen Xperta

Artikel 2

Het eerste lid van deze bepaling voert artikel 9, eerste lid, van het decreet uit, waarin wordt voorgeschreven dat de beleidsuitvoerende taken van het departement Mobiliteit en Openbare Werken inzake het verstrekken van technisch ondersteunende diensten op het vlak van mobiliteitsinfrastructuur, uitgeoefend door de afdelingen Geotechniek, Expertise Beton en Staal, Waterbouwkundig Laboratorium en Algemene Technische Ondersteuning, worden overgedragen van het departement Mobiliteit en Openbare Werken aan het Eigen Vermogen Xperta. Deze overdracht zal plaatsvinden op 1 juli 2024.

Het tweede lid van deze bepaling voert artikel 9, tweede lid, van het decreet uit, waarin wordt voorgeschreven dat de beleidsondersteunende taken van het departement Mobiliteit en Openbare Werken die worden uitgeoefend door de afdelingen Geotechniek, Expertise Beton en Staal, Waterbouwkundig Laboratorium en Algemene Technische Ondersteuning, niet worden overgedragen aan het Eigen Vermogen Xperta.

Het tweede lid bevat hiertoe een exhaustieve lijst van beleidsondersteunende taken, die bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken zullen blijven. Met de omschrijving “de management- en ondersteunende processen in het kader van de beleidsondersteunende taken, vermeld in punt 1° tot en met 24” wordt onder meer bedoeld op de secretariaatstaken en andere administratieve ondersteuning (bv. in het kader van de voorbereiding van de boekhouding) die betrekking heeft op de (onder punt 1° tot en met 24°) opgesomde, beleidsondersteunende taken.

Onder “de uitvoerende terreinwerkzaamheden bij het beheer van werken van burgerlijke bouwkunde” in punt 2° kunnen bv. A- en O-inspecties, verslaggeving en voorstellen van maatregelen B-inspecties, aansturen B-inspecties, advies belastingsproef, opvolging specifieke kunstwerken, precisieingen

en de Commissie Beheer Kunstwerken worden begrepen.

Het mobiliteitsbeleid in punt 5° slaat onder andere op de herziening van het technisch reglement voertuigen, het lang en zwaar vervoer, ...

De studies en het advies in punt 6° hebben onder meer betrekking op het Kennisnetwerk dijken, probabilistische ontwerpen, observational method, specifieke geotechnische constructies, specifieke ontwerpen burgerlijke bouwkunde, ...

Met de "normen, voorschriften en standaardbestekken" in punt 16° worden bv. Standaardbestek 250, 260, 270 en ISO-normen bedoeld.

Het "uitbouwen en vertegenwoordigen van het expertisecentrum" in punt 21° veronderstelt onder andere een actieve participatie aan kennisnetwerken (intern/extern), raden van bestuur en commissies binnen expertisedomein, publicaties, lezingen & opleidingen, handleidingen, ...

Bij de "informatie en kennisdatabanken uitbouwen voor de ondersteuning van het beleid" in punt 23° kan bv. worden gedacht aan de Databank Ondergrond Vlaanderen en beheer- en inspectietoepassingen werken burgerlijke bouwkunde.

Artikel 3

Deze bepaling regelt, in uitvoering van artikel 10, tweede lid van het decreet, de procedure en de gevolgen van de overdracht van de vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen van het Vlaamse Gewest aan het Eigen Vermogen Xperta, die samenhangen met de over te dragen taken.

Er wordt bepaald dat de vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen, die samenhangen met de over te dragen opdrachten, worden overgedragen op 1 juli 2024 in de staat waarin ze zich bevinden, met inbegrip van de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit hangende en toekomstige gerechtelijke procedures, en, als het gaat om onroerende goederen, met inbegrip van hun actieve en passieve erfdiensbaarheden, de bijzondere lasten die verbonden zijn aan de verwerving ervan, alsmede de eventuele aan derden verleende rechten.

Om een overzicht te hebben van de vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen die worden overgedragen (dit ten opzichte van de vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen die niet worden overgedragen, aangezien het departement Mobiliteit en Openbare Werken verantwoordelijk zal blijven voor de beleidsondersteunende opdrachten), draagt dit besluit het hoofd van het departement Mobiliteit en Openbare Werken op een inventaris op te maken.

Die inventaris wordt geformaliseerd in een proces-verbaal van overdracht dat wordt ondertekend door het hoofd van het departement Mobiliteit en Openbare Werken. Het proces-verbaal van overdracht wordt goedgekeurd door de minister en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De publicatie is van belang voor de tegenstelbaarheid van de overdrachten.

Bovenstaande regeling doet geen afbreuk aan de mogelijkheid om vermogensbestanddelen ter beschikking te stellen door het departement Mobiliteit en Openbare Werken aan het Eigen Vermogen Xperta of vermogensbestanddelen op een andere wijze over te dragen van het departement Mobiliteit en Openbare Werken aan het Eigen Vermogen Xperta.

Artikel 4

Deze bepaling geeft aan dat zowel de overdrachten van de beleidsuitvoerende taken van het departement Mobiliteit en Openbare Werken die overgaan naar het Eigen Vermogen Xperta, als de overdracht van de vermogensbestanddelen, rechten en verplichtingen die samenhangen met de over te dragen opdrachten, op basis van de inventaris, vermeld in artikel 3, aan derden tegenstelbaar

worden op 1 juli 2024.

Indien met het oog op de tegenstelbaarheid van de overdracht aan derden bijzondere nadere maatregelen vereist zijn (bv. een kennisgeving aan een contractpartij), wordt de minister ertoe gemachtigd en wordt de opdracht gegeven om die bijzondere maatregelen te treffen. De minister kan de vervulling van de bijzondere maatregelen in voorkomend geval delegeren aan het hoofd van het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Artikel 5

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 11 van het decreet en bepaalt de wijze waarop de contractuele personeelsleden van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, die geheel of deels prestaties leveren in het kader van de beleidsuitvoerende taken, worden overgedragen naar Xperta, met behoud van alle rechten en verplichtingen die ze genoten bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken op het tijdstip van de overdracht.

De minister stelt een lijst op van contractuele personeelsleden van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, die overeenkomstig artikel 11 van het decreet aan het Eigen Vermogen Xperta worden overgedragen.

Dit zal worden geconcretiseerd via een addendum bij de arbeidsovereenkomst. Aan de betrokken contractuele personeelsleden biedt het Eigen Vermogen Xperta een addendum bij de arbeidsovereenkomst aan. Op grond van dat addendum worden die personeelsleden bij het Eigen Vermogen Xperta tewerkgesteld voor een duur die overeenstemt met het gedeelte van hun arbeidsovereenkomst bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken dat nog niet verstreken is.

Hoofdstuk 3. De werking en het beheer van het Eigen Vermogen Xperta

Artikel 6

Het Eigen Vermogen Xperta draagt de handelsnaam 'XXX'.

Artikel 7

Deze bepaling bepaalt dat de zetel van de beheercommissie van het Eigen Vermogen Xperta gevestigd is bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Artikel 8

Deze bepaling regelt de samenstelling van de beheerscommissie, die het Eigen Vermogen Xperta bestuurt, overeenkomstig artikel 6 van het decreet.

De beheerscommissie zal bestaan uit minimaal zeven leden, zijnde:

- het hoofd van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, die de beheerscommissie voorzigt;
- een vertegenwoordiger van de afdelingshoofden van de afdelingen Geotechniek, Expertise Beton en Staal, Waterbouwkundig Laboratorium en Algemene Technische Ondersteuning van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, aangeduid door de minister;
- twee vertegenwoordigers van de mobiliteitsinfrastructuurbeheerders, die zijn ingedeeld binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare werken, één voor de watergebonden infrastructuur en één voor de weggebonden infrastructuur, aangeduid door de minister;
- de financieel verantwoordelijke van het departement Mobiliteit en Openbare Werken;
- de directeur van het Eigen Vermogen Xperta, die krachtens artikel 6, §2, van het decreet belast is met het dagelijks bestuur van Xperta;

- een vertegenwoordiger aangewezen door de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid.

De minister kan bijkomende leden aanduiden.

Elk van de leden heeft de mogelijkheid om een plaatsvervanger voor een vergadering aan te wijzen.

Het hoofd van het departement Mobiliteit en Openbare Werken, de financieel verantwoordelijke van het departement Mobiliteit en Openbare Werken en de directeur van Xperta nemen van rechtswege (en dus uit hoofde van hun hoedanigheid) hun mandaat op. Hun mandaat als lid van de beheerscommissie eindigt van rechtswege als zij deze functie neerleggen of de uitoefening van die functie onderbreken. In dat geval kan de minister voorzien in hun tijdelijke vervanging.

Artikel 9

Deze bepaling regelt dat de beheerscommissie een eigen huishoudelijk reglement dient vast te stellen, dat op de eerste vergadering van de beheerscommissie zal worden goedgekeurd.

Daarnaast wordt bepaald dat de beheerscommissie minstens tweemaal per jaar dient samen te komen, in het bijzonder voor het vaststellen van het ontwerp van begroting en de rekening.

Ingevolge het advies van de Inspectie van Financiën werd toegevoegd dat de beheerscommissie tevens het reguliere dienstenaanbod en de beschikbare ruimte voor innovatie en onderzoek vaststelt. De activiteiten die binnen deze ruimte worden opgenomen worden aan de beheerscommissie gerapporteerd, met specifieke aandacht voor effecten op marktwerking.

Artikel 10

Deze bepaling regelt de wijze waarop Xperta wordt bestuurd en vertegenwoordigd.

Bij de beheerscommissie berust de algemene bestuurs- en vertegenwoordigingsbevoegdheid. De beheerscommissie is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn tot verwezenlijking van het doel van het Eigen Vermogen Xperta. Dit omvat onder meer het vastleggen van de algemene strategie van het Eigen Vermogen Xperta, het nemen van beslissingen over aangelegenheden met strategisch karakter en het aanstellen en ontslaan van de directeur, met uitzondering van het dagelijks bestuur dat overeenkomstig artikel 10 aan de directeur wordt opgedragen. Behoudens indien dit bij wet of decreet verboden is, kan de beheerscommissie, onder haar verantwoordelijkheid, een gedeelte van haar bevoegdheden delegeren aan één of meer van haar leden, de directeur of aan haar personeelsleden.

In dit kader is de beheerscommissie er tevens toe gemachtigd om het Eigen Vermogen zowel in en buiten rechte te vertegenwoordigen voor alle aangelegenheden en opdrachten die middels het decreet aan het Eigen Vermogen werden toegekend. Zo mag de beheerscommissie het Eigen Vermogen ten aanzien van derden in rechte vertegenwoordigen in de hoedanigheid van zowel eiser als verweerder.

De voorzitter van de beheerscommissie is ertoe gemachtigd om alleen op te treden namens de beheerscommissie. Dit impliceert dat de voorzitter vertegenwoordigingsbevoegdheid heeft om alle akten en overeenkomsten die het Eigen Vermogen verbinden te ondertekenen (naast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de directeur inzake het dagelijks bestuur, zoals geregeld in artikel 6, §5, van het decreet en artikel 10 van dit besluit). De nadere regeling inzake de vertegenwoordigingsbevoegdheid en rapporteringsverplichtingen van de voorzitter van de beheerscommissie zal worden opgenomen in het huishoudelijk reglement, zoals voorzien in artikel 8 van voorliggend besluit.

Ten slotte wordt bepaald dat, behoudens indien dit bij wet of decreet wordt uitgesloten, de beheerscommissie haar bevoegdheden kan delegeren aan één of meer van haar leden, aan de personeelsleden van het Eigen Vermogen Xperta of aan de personen die aan haar ter beschikking worden gesteld.

Artikel 11

Deze bepaling voorziet, overeenkomstig artikel 6, §5, van het decreet, dat het dagelijks bestuur van het Eigen Vermogen met inbegrip van de vertegenwoordiging ervan ten aanzien van derden wat dat bestuur betreft, wordt opgedragen aan een directeur.

Mits machtiging vanwege de beheerscommissie is de directeur er in voorkomend geval toe gemachtigd om alle uitgaven te verrichten in het kader van de goedgekeurde begroting.

Hoofdstuk 4. De boekhouding van het Eigen Vermogen Xperta

Artikel 12

Deze bepaling regelt het toezicht op de comptabiliteit en de verrichtingen van het Eigen Vermogen.

De instantie, bevoegd voor de opmaak en de consolidatie van de algemene rekening, die binnen het departement Financiën en Begroting belast is met de financiële controle en certificering, kan ter plaatse toezicht houden op de comptabiliteit en de verrichtingen van het Eigen Vermogen. Hiertoe kan door de betreffende instantie op elk moment alle bewijsstukken, staten, inlichtingen of toelichtingen worden opgevraagd die betrekking hebben op de ontvangsten, de uitgaven, de activa en de schulden. Daarnaast is de betreffende instantie ertoe gemachtigd om vastgestelde fouten te laten corrigeren.

Hoofdstuk 5. Wijzigingsbepalingen

Artikel 13

Deze bepaling regelt de aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken.

Er wordt voorzien in een vervanging van artikel 1, §1, eerste lid, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken. Deze vervanging dringt zich op, nu de beleidsuitvoerende taken zullen worden overgedragen naar het Eigen Vermogen Xperta.

Om die reden zal voornoemde bepaling worden gewijzigd in de zin dat het departement Mobiliteit en Openbare Werken in de toekomst (enkel nog) beleids- en beleidsondersteunende diensten zal verstrekken ten behoeve van het beleidsdomein en gemachtigd is om beleids- en beleidsondersteunende diensten te verlenen aan andere beleidsdomeinen en derden. Tussen het departement Mobiliteit en Openbare Werken als aanbieder van beleids- en beleidsondersteunende diensten en de andere entiteiten binnen het beleidsdomein, entiteiten van de andere beleidsdomeinen en derden als aanvrager ervan, kunnen samenwerkingsakkoorden worden gesloten die de ondersteuning van het departement Mobiliteit en Openbare Werken regelen. Er wordt verder verduidelijkt dat de beleidsondersteuning geen overdracht inhoudt van bevoegdheid, noch verantwoordelijkheid van de aanvrager naar het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

Art. 14

Artikel 9, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, bevat de instanties waarvan de Vlaamse

minister van Mobiliteit en Openbare Werken bevoegd is voor het bestuur of het toezicht er op.

Aan de lijst van instanties wordt ook het Eigen Vermogen Xperta toegevoegd.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 15

Deze bepaling regelt de inwerkingtreding van de bepalingen van dit besluit alsook de bepalingen van het decreet. Deze zullen allen in werking treden op 1 juli 2024.

Artikel 16

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

1. De oprichting van het Eigen Vermogen Xperta is budgetneutraal. De resulterende situatie is een quasi status quo. Alle uitvoerende diensten worden van het departement MOW overgedragen aan het Eigen Vermogen Xperta, met alle rechten, plichten en verwante kosten. De loonkosten van de ter beschikking gestelde ambtenaren worden eveneens integraal gedragen door het Eigen Vermogen Xperta dat daartoe maandelijks de vergoedingen (terugbetaling loonkost) zal storten binnen het loonfonds van het departement.

Het financieel plan voor het Eigen Vermogen Xperta voor de periode juli tot december 2024 voorziet € 6.668.000 inkomsten. Deze inkomsten zijn opgebouwd uit een toelage ten belope van € 4.400.000 door het departement Mobiliteit en Openbare Werken en de facturatie aan de klanten ten belope van € 2.268.000.

De omvang van de toelage is gebaseerd op de minimale opdrachten i.f.v. de cruciale kennisopbouw en –overdracht, de focus op een minimale impact voor de bestaande klanten en de vraag tot innovatie binnen de uitvoerende diensten. De voorziene toelage wordt intern gecompenseerd binnen de begroting van het departement MOW. Deze compensatie zal gebeuren op de apparaatskredieten (personeel en gedeelte werking), alsook op de beleidskredieten van Xperta (MB0-1MFH2KB-WT) en de afdeling Maritieme Toegang (MB0-1MIH2UA-WT).

De overdracht van werkmiddelen door de afdelingen Waterbouwkundig Labo en Maritieme Toegang betreft de overname van voorheen gedeelde kosten (co-financiering) met klanten. Deze opdrachten worden door het Eigen Vermogen Xperta overgenomen met daaraan verbonden de overdracht van de daartoe voorzien middelen.

De facturatie aan de klanten betreft aanvullende diensten (t.o.v. minimale referentietaken), diensten die ingevolge de besparingen niet meer door het departement kunnen worden verzekerd en nieuwe taken. Het betreft hier de bestaande klanten maar ook de nieuwe klanten die eveneens behoefte hebben aan de dienstverlening maar hier vandaag geen aanspraak op kunnen maken (zoals bijvoorbeeld steden en gemeenten, andere administraties binnen de Vlaamse Overheid).

De facturatie aan de klanten betreft eveneens geen expliciete budgettaire impact. Het betreft diensten die vandaag al door de klanten worden betaald via het raamcontract (bijv. standaard boringen) of

diensten die bij niet-oprichting van het Eigen Vermogen Xperta door de klanten ook zelf zullen moeten worden voorzien en gefinancierd (zoals de administratieve afhandeling, de kwaliteitscontrole, het analyseren en verwerken van de resultaten, enz.). We merken hierbij op dat sommige van deze diensten niet of niet-kwalitatief beschikbaar zijn op de markt.

Het Eigen Vermogen Xperta zal niet-BTW-belastingplichtig zijn. Dit standpunt wordt onderschreven door de federale overheidsdienst Financiën die hieromtrent voorafgaandelijk werd geconsulteerd (brief FOD Financiën dd. 7 december 2022 in bijlage). Dat betekent dat de gepresteerde dienstverlening, zoals actueel, niet onderworpen is aan BTW. Dit is ook een vergelijkbare situatie aan vandaag.

2. Het advies van de Inspectie van Financiën werd ontvangen op 10 november 2023 en was gunstig mits artikel 9 wordt aangevuld met de jaarlijkse goedkeuring van de diensten die kunnen worden aangeboden en niet marktverstoring zijn.

In zijn advies vraagt de Inspectie van Financiën dat de beheerscommissie, naast de vaststelling van de rekeningen en de begroting, jaarlijks de diensten goedkeurt die kunnen worden aangeboden en niet marktverstoring zijn.

Hoewel de zorg om mogelijke effecten van marktverstoring gedeeld wordt, kan deze toevoeging een beperkende impact hebben op een van de doelstellingen die het EV Xperta heeft meegekregen: zowel de Xperta afdelingen binnen het departement als het Eigen Vermogen zetten in op innovatie en het inzetten van nieuwe technieken en technologieën. Hierdoor is het dienstenaanbod ook evolutief om een afdoend antwoord te bieden aan de behoeften van de klanten. Het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken heeft voor de uitvoering van de beleidsmakende en beleidsvoerende opdrachten (definiëren van technische voorschriften, opvolgen van normeringen, minimale vereisten, kwaliteitscriteria, keuringen en certificatie enz.) binnen deze expertisedomeinen behoefte aan voldoende en betrouwbare praktijkervaringen m.b.t. de diverse innovaties die zich aandienen. Het Eigen Vermogen heeft tot opdracht om deze betrouwbare ervaring op te bouwen en te delen met het oog op de beleidsvoerende taken van het departement.

Een jaarlijkse voorafgaande exhaustieve vaststelling van 'de taken' die kunnen worden uitgevoerd kan de organisatie verhinderen om snel in te spelen op technologische evoluties en het toepassen van innovatieve methoden. Anderzijds is het legitiem dat de beheerscommissie het reguliere aanbod, zoals opgenomen in de dienstencatalogus, vaststelt en valideert, die met de nodige aandacht voor potentieel marktverstoring effecten. De verwachte omzet in de begroting steunt immers op dit reguliere aanbod. Art. 9 is in die zin aangepast:

Art. 9. De beheerscommissie stelt een huishoudelijk reglement vast. De beheerscommissie vergadert minstens twee keer per jaar om de begroting, de rekening, het reguliere dienstenaanbod en de beschikbare ruimte voor innovatie en onderzoek vast te stellen. De activiteiten die binnen deze ruimte worden opgenomen worden aan de commissie gerapporteerd, met specifieke aandacht voor effecten op marktwerking.

Deze benadering, waarbij er ruimte is om in te zetten op innovatie, wordt als eerder marktversterkend gezien: deze ervaringen en expertise worden immers breed gedeeld met andere overheidsactoren en private partners, o.a. op basis van de sectorale kennisnetwerken waarin Xperta vertegenwoordigd is of de kennisuitwisseling met de academische wereld. Het innovatieve karakter van deze diensten enerzijds en het delen van de expertise met o.a. de private sector anderzijds geven deze diensten de facto een niet-marktverstoring karakter.

Tevens willen we benadrukken dat de dienstverlening van het Eigen Vermogen gericht is op een objectieve omkadering met focus op het belang van de overheid en de maatschappij waarbij de individuele diensten bijdragen om de betrouwbaarheid en de duurzaamheid van de mobiliteitsinfrastructuur te verzekeren. Xperta wil binnen het Eigen Vermogen sterk inzetten op het

vormen van synergiën met de private sector en stelt het niet-marktversturend karakter van haar dienstenaanbod als hoeksteen van haar strategie. Vandaag werken we reeds samen binnen raamcontracten waarbij (routine) diensten (zoals bepaalde proeven of metingen op het terrein) of specifieke profielen ten behoeve van onze dienstverlening en/of klanten worden ingehuurd. Deze diensten zijn complementair aan de voorafgaande behoeftenbepaling, de analyse en beoordeling van de resultaten of de kwaliteitsbewaking die onze klanten van ons verwachten. Het is de bedoeling om sterker in te zetten op deze complementariteit en de routineproeven systematisch in onderaanneming te laten uitvoeren door een private partner zonder afbreuk te doen aan de verwachting van onze klanten om door ons te worden ontzorgd zodat ze zich kunnen richten op hun eigen prioritaire opdrachten en expertises.

De Inspectie van Financiën maakte tevens als opmerking: *“De samenstelling van de beheerscommissie die wordt geregeld in artikel 8 van het OBVR is logisch. Wel is voorzien dat de minister bijkomende leden kan aanduiden. De IF ziet niet in waarom dit noodzakelijk is en indien men dit wil behouden zal toch dienen te worden gespecificeerd onder welke voorwaarden of welke gevallen dit kan”.*

Gelet op de wens om eventuele wijzigingen in de samenstelling van de beheerscommissie (het aantal leden en de hoedanigheid van de leden) in de toekomst te laten beslissen op het daartoe meest geëigende niveau, werd ervoor gekozen om in het voorontwerp van decreet het principe te verankeren dat de bestuursbevoegdheid rust bij een beheerscommissie, maar voor het overige de Vlaamse regering de samenstelling te laten regelen. Er wordt in dit ontwerpbesluit gekozen voor maximale flexibiliteit om de samenstelling van de beheerscommissie te kunnen laten afhangen van de evolutie van de werking van het Eigen Vermogen (eventueel het betrekken van de afnemers in de beheerscommissie en de intensiteit van de band met het Departement Mobiliteit en Openbare Werken of andere entiteiten van de Vlaamse overheid), wat op dit moment niet geheel te voorspellen is. Om die reden worden hieraan niet bij BVR beperkende voorwaarden gesteld en wordt de minister gemachtigd om bijkomende leden te aan te duiden. Aan de opmerking van de Inspectie van Financiën bij artikel 8 van het ontwerpbesluit wordt om voormelde reden geen gevolg gegeven.

3. Het begrotingsakkoord werd verleend op 21 december 2023, op voorwaarde dat het EV Xperta binnen de contouren van de goedgekeurde begroting blijft en dit niet kan leiden tot niet-gecompenseerde meervragen (tevens blijven de voorwaarden van het begrotingsakkoord JW/2023000603 d.d. 5/5/2023 van toepassing) en artikel 8 van het BVR wordt aangevuld zodat een lid op voorstel van de minister van Financiën en Begroting zetelt in de beheerscommissie.

Artikel 8 werd overeenkomstig aangevuld.

B. ESR-TOETS

Er is geen bijkomende ESR-impact op de begroting en uitvoeringsrekening van de Vlaamse overheid, gelet op het feit dat het Eigen Vermogen Xperta een geconsolideerde entiteit (en dus S1312) zal zijn. Er zal dus een bijkomende ESR-begroting en uitvoeringsrekening voorzien worden, maar budgettair (en ESR-matig) wordt dat gecompenseerd door een daling van de ESR-kredieten van het departement Mobiliteit en Openbare Werken.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

1. De Xperta-afdelingen hebben als doel om te verzekeren dat iedereen dagelijks kan vertrouwen op een veilige, duurzame en kostefficiënte mobiliteitsinfrastructuur. Deze afdelingen binnen het departement Mobiliteit en Openbare Werken, opgebouwd uit verschillende expertises en kerntaken, handelen met dit éne gemeenschappelijk doel voor ogen in functie van het maatschappelijk en economisch belang.

Als overheidsinstelling is Xperta een onafhankelijk en multidisciplinair kennis- en expertisecentrum inzake mobiliteitsinfrastructuur te land en te water en kennen zij elke lopende meter, zowel in helikopterview als in detail. De kennisopbouw en de expertise moet binnen de schoot van het departement Mobiliteit en Openbare Werken verankerd blijven.

De behoefte van de bestaande klanten is de voorbije jaren alleen maar toegenomen, o.a. in het kader van asset management. Het asset management (onderhoud van onze infrastructuur) is een belangrijke prioriteit inzake de mobiliteitsinfrastructuur om de risico's te kunnen beheersen en de nodige renovaties of vervangingen tijdig in kaart te brengen.

De voorbije jaren werd de rol van Xperta binnen het asset management op vraag van de beheerders systematisch versterkt: Xperta volgt de volledige levenscyclus op (van concept, ontwerp, bouw, beheer, onderhoud, renovatie tot afbraak), waarbij Xperta in elke fase het maatschappelijk belang van kwaliteitsvolle en duurzame infrastructuur voorop stelt. Het is dan ook cruciaal dat Xperta haar kennis, expertise en kwaliteit kan blijven garanderen.

Sedert een aantal jaren vormen de besparingen op de werkings- en personeelskredieten echter in toenemende mate een probleem om te kunnen beschikken over de nodige middelen en capaciteit om deze maatschappelijke rol te kunnen blijven vervullen.

Het Eigen Vermogen Xperta wordt opgericht om het minimale kader te kunnen versterken en dus het maatschappelijk belang te kunnen blijven verzekeren en een afdoend antwoord te geven op de vragen en behoeften van de klanten. Het opent de ruimte om ook nieuwe (openbare) klanten te ondersteunen en meer in te zetten op innovatie. Daartoe zijn er ervaren mensen nodig.

De medewerkers die vandaag betrokken zijn bij de uitvoerende diensten van Xperta zijn logischerwijze de personen die binnen het nieuwe Eigen Vermogen Xperta deze diensten verder leveren in combinatie met nieuwe medewerkers van het Eigen Vermogen Xperta of met ingehuurd externe profielen. De personeelsbehoefte van het Eigen Vermogen Xperta is afgestemd op de voorziene dienstverlening en de daarmee gepaard gaande omzet.

Het Eigen Vermogen Xperta biedt de mogelijkheid om eigen middelen te genereren (1/3 van de middelen zal via projectfinanciering worden verworven) en bijkomend personeel aan te werven. Het Eigen Vermogen Xperta draagt de kost van alle medewerkers.

Er zijn 3 belangen in acht te nemen: de overdracht van expertise aan het Eigen Vermogen Xperta zodat deze haar opdracht kan vervullen, de impact op het departement Mobiliteit en Openbare Werken en de belangen van de betrokken medewerkers. Het is fundamenteel dat de betrokken medewerkers zich verzekerd weten van het behoud van hun huidige rechten en voorwaarden.

Vandaag zijn de contracts-en arbeidsvoorwaarden van het Eigen Vermogen Xperta nog niet uitgewerkt. Sommige aspecten kunnen ook pas na oprichting (verder) worden uitgewerkt. Ondertussen is het fundamenteel om de continuïteit van de dienstverlening te verzekeren.

De contractuele personeelsleden, die geheel of deels prestaties leveren in het kader van de beleidsuitvoerende taken, zullen met behoud van hun rechten en verplichtingen op het tijdstip van de overdracht worden overgedragen naar het Eigen Vermogen Xperta. Het decreet schrijft voor dat zij de overgedragen, beleidsuitvoerende taken volgen, dit overeenkomstig de principes verankerd in de Richtlijn 2001/23/EG van de Raad van 12 maart 2001 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij overgang van ondernemingen, vestigingen of onderdelen van ondernemingen of vestigingen. De betrokken personeelsleden zullen worden opgenomen op een lijst, opgesteld door de Minister, en aan hen zal het Eigen Vermogen Xperta een addendum bij de arbeidsovereenkomst aanbieden, op grond waarvan die personeelsleden bij het Eigen Vermogen Xperta tewerkgesteld worden voor een duur die

overeenstemt met het gedeelte van hun arbeidsovereenkomst bij het Departement Mobiliteit en Openbare Werken dat nog niet verstreken is. Zij zullen dus feitelijk uitstromen bij het departement MOW en in de opvolging van de personeelsbesparingen ook feitelijk als bespaard worden geteld.

De statutaire personeelsleden worden vanuit het departement MOW ter beschikking gesteld aan het EV met een tewerkstellingspercentage bij het EV in functie van hun effectieve betrokkenheid bij de beleidsuitvoerende diensten. Sommige medewerkers worden deeltijds ter beschikking gesteld, anderen voltijds.

Hoewel de activiteiten in de praktijk overgeheveld zullen zijn naar de aparte rechtspersoonlijkheid van het EV, zullen deze in eerste instantie hoofdzakelijk uitgevoerd worden door statutaire personeelsleden wiens tewerkstelling bij het departement MOW verder blijft doorlopen.

2. De Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, heeft haar advies verleend op 21 december 2023.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen directe impact op de lokale en provinciale besturen.

De oprichting van het Eigen Vermogen Xperta geeft hen evenwel de toegang tot de kritieke ondersteunende diensten in het kader van het beheer van de lokale mobiliteitsinfrastructuur, diensten die vaak ook niet of beperkt toegankelijk zijn op de markt of die omwille van het maatschappelijk belang best door een overheidsdienst worden uitgevoerd.

De lokale besturen zijn vandaag vragende partij voor deze dienstverlening die cruciaal is voor het maatschappelijk belang en het verzekeren van de duurzaamheid en veiligheid van de infrastructuur.

4. VERDER TRAJECT

Over het ontwerpbesluit zal het advies worden ingewonnen van Sectorcomité XVIII en van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van (...) tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken:

2.1. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van Sectorcomité XVIII;

2.2. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia Peeters

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van (...) tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta
- akkoord bestuurszaken dd. 21/12/2023
- advies IF dd. 10/11/2023
- begrotingsakkoord dd. 21/12/2023
- brief FOD Financiën dd. 07/12/2022